

Handläggare

Jonas Nyström

Kommunledningsförvaltningen

Remiss av reglementen avseende placering av kommunens lagansvar gällande mottagande av nyanlända samt arbetet med integration

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. fastställa rapporten "Utredning avseende kommunstyrelsens beslut KS 2024/666", daterad den 6 november 2025, som svar på uppdrag från kommunstyrelsen 2025-04-01 §70,
2. skicka förslag till nytt reglemente för socialnämnden och utbildningsnämnden, daterade den 4 november 2025, på remiss till socialnämnden och utbildningsnämnden,
3. remissvar ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 4 mars 2026.

Beskrivning av ärendet

Kommuner har ett ansvar att ta emot och ordna bosättning för nyanlända invandrare som beviljats uppehållstillstånd i landet. Det kallas bosättningsansvar och regleras i lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, den så kallade bosättningslagen. Anvisningarna gäller i första hand nyanlända som bor på Migrationsverkets

asylboenden, samt de som har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 2§ i utlänningslagen.

Kommunstyrelsen har beslutat att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att utreda hur Enköpings kommun på ett resurseffektivt sätt kan uppfylla sitt åtagande enligt lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning och förordningen om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (2010:1122) samt föreslå en lämplig placering av detta åtagande inom kommunen. I uppdraget ingår att utreda hur Enköpings kommun ska arbeta med integration och hur detta kan leda till förtydliganden i nämndernas reglementen.

Inom utredningen framkommer tre alternativa placeringar av integrationsenheten; på socialförvaltningen (SN), på Kontaktcenter (KLF/KS) eller att ligga kvar på utbildningsförvaltningen (UN).

Avseende uppdraget att utreda hur Enköpings kommun ska arbeta med integration samt hur detta eventuellt bör förtydligas i nämndernas reglementen så lyfter utredningen två perspektiv:

1. Dels att arbetet med integration kan förtydligas genom att göra skillnad på de insatser som sker i samband med det tidiga skedet efter att nyanlända ankommit till Enköping, det som också kallas mottagande, och det långsiktiga arbete kommunen gör för att skapa hållbara strukturer, värderingar och gemenskap som ger alla som bor i Enköping möjligheter att leva ett gott och fullvärdigt liv. Både de kortsiktiga och långsiktiga åtgärderna är viktiga för att skapa ett samhälle där alla invånare kan känna sig delaktiga, trygga och ha samma möjligheter att utvecklas och bidra.
2. Dels att Enköpings kommuns långsiktiga arbete med integration bör införlivas i strategi och plan avseende social hållbarhet. Det innebär att kommunens verksamheter och satsningar på området integration beskrivs inom ramen för arbetet med social hållbarhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts med följande delar:

- Intervjuer med berörda tjänstepersoner och chefer inom utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

- Intervju med tjänsteperson i annan kommun.
- Studier av andra kommuners arbete med och beskrivning av mottagande och integration.
- Fördjupning i gällande lag samt i förslag till ny lagstiftning som berör ärendet.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Det framkommer tre alternativa placeringar av integrationsenheten; på socialförvaltningen (SN), på Kontaktcenter (KLF/KS) eller att ligga kvar på utbildningsförvaltningen (UN).

Kommunledningsförvaltningen menar att argumenten för att integrationsenheten (eller motsvarande funktion i händelse av att enheten fasas ut eller omorganiseras) bör placeras inom socialnämnden ansvar väger tyngst. Det finns även relevanta argument för fortsatt placering inom Utbildningsnämndens ansvar. Det finns även grund för placering kopplad till Kontaktcenter under kommunstyrelsens ansvar, dessa uppfattar KLF dock som svagare i den övergripande jämförelsen.

Utredningen visar att integrationsuppdraget kan gynnas av att breddas för att på ett tydligt sätt involvera fler nämnder/förvaltningar för att bli effektivt och relevant. Det är en återkommande uppfattning bland de tjänstepersoner som intervjuats. Detta indikerar behov av ökad kunskap om helheten (vad andra förvaltningar gör) samt ökad samverkan och samordning.

Ett bredare kommunansvar vad gäller mottagande behöver förtydligas och samordnas. Ansvar för detta kan ligga på integrationsenheten, alternativt på utsedd funktion om integrationsenheten avvecklas.

Kommunen behöver ta ställning till om det är fortsatt rimligt att ha ett dedikerat flyktingmottagande som är ständigt bemannat, när antalet nyanlända minskar.

Om de nya lagförslagen genomförs, etableringsboendelagen och aktivitetskrav för nyanlända, stärker det till viss del argumenten för placering av ansvaret för mottagandet hos socialförvaltning. De nya lagkraven riskerar försämra kommunens förmåga till barnperspektiv och uppfyllandet av den nyanländes rättigheter.

De generella stadsbidragen bör hanteras på ett nytt sätt i Enköpings kommun. Istället för att bidragen fördelas enligt en procentsats så föreslår ansvariga tjänstepersoner att man skapar en central pott av bidragen, från vilken förvaltningar och föreningar kan äska medel baserat på konkreta insatser och behov.

Kommunledningsförvaltningen gör bedömningen att Enköpings kommuns långsiktiga arbete med integration bör införlivas i strategi och mål avseende social hållbarhet. Det innebär att kommunens verksamheter och satsningar på området integration beskrivs inom ramen för arbetet med social hållbarhet. De förtydliganden och kompletteringar som eventuellt behöver göras i nämndernas reglementen bör således beslutas inom ramen för det fortsatta utvecklingsarbetet för social hållbarhet. Nulägesanalys samt program, strategi och/eller plan för social hållbarhet ska presenteras och beslutas under 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns två aspekter kring ekonomi som är relevanta att nämna i ärendet. Den ena avser den budgettilldelning som är knuten till integrationsenheten, som idag ligger i utbildningsnämndens budget. I händelse av att ansvaret för mottagandet flyttas till annan nämnd än ovan nämnda så bör det också innebära motsvarande korrigering i budget. Integrationsenheten har 2025 en budget på 1300 tkr plus 225 tkr i etableringsschablon och ersättning initiala kostnader samt 1697 tkr i massflyktsbidrag.

Den andra ekonomiska aspekten att nämna handlar om hur kommunen hanterar och fördelar statsbidrag kopplande till kommunens mottagande. Denna fråga beskrivs mer utförligt under punkten 1.6 i utredningen och visar att det finns argument för att de generella stadsbidragen ska hanteras på ett nytt sätt i Enköpings kommun. Istället för att bidragen fördelas enligt en procentsats så föreslår ansvariga tjänstepersoner att man skapar en central pott av bidragen, från vilken förvaltningar och föreningar kan äska medel baserat på konkreta insatser och behov. Denna fråga behöver eventuellt utredas ytterligare.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Integrationsenheten har ansvaret att säkerställa ett tryggt mottagande och en smidig integration för nyanlända. Detta innefattar att stödja och samordna olika insatser för att underlätta integrationen och främja delaktighet i samhället. Integrationshandläggare arbetar utifrån de uppgifter som anges av *lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38)* samt *förordning om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar (2010:1122)*. Det framgår av utredningen att detta fungerar på ett tillfredsställande sätt redan idag, det är av vikt att eventuella politiska beslut om att omfördela ansvar mellan nämnder också säkerställer fortsatt och förbättrad förmåga att nå socialt hållbara resultat.

Det framgår av utredningen att flertalet berörda tjänstepersoner anser att integrationsuppdraget borde hanteras mer kommungemensamt. Genom att bredda uppdraget och involvera fler förvaltningar kan kommunen ge ett mer relevant och anpassat stöd som leder till en mer långsiktig etablering och integration. Redan idag bidrar flera förvaltningar med viktiga stödfunktioner men samordning och systematisk gemensam planering kan bli bättre för att stärka förutsättningar för individ och/eller familj som etablerar sig i Enköping.

Det finns således en ambition att besluta om åtgärder som ska göra kommunens mottagande och arbete med integration tydligare och mer samordnat.

Beslutsunderlag

Följande handlingar ligger till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2025-11-06
- Utredning avseende placering av kommunens lagansvar gällande mottagande av nyanlända samt arbetet med integration, 2025-11-06
- Ändringsversion, reglemente för socialnämnden, daterat 2025-11-04
- Ändringsversion, reglemente för utbildningsnämnden, daterat 2025-11-04
- Protokollsutdrag, Kommunstyrelsen 2025-04-01 (2025-04-01 KS §70).

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av:

- Daniel Jansson Hammargren, kommundirektör
- Åsa Olsson, kansli- och utredningschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Socialnämnden, för åtgärd
- Utbildningsnämnden, för åtgärd